



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

65. Crucifixus pro incantamento, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

fas exaugurate illud profanis vsibus; ne tangi quidem ob sanctitatem posse; potest, imo, aiebat sacrilegus Sannio, impuris illud manibus volutans & ridens, potest; quando, vt vides, illud tango, & verso. Perstabatque in proposito eius retinendi, cum afflictissimo famulo, & dolenti se rei sacrae priuandum facultate suggestit Deus, ducentos ad barbarum aureos referret, rogarètque inde argentei calicis pondus argenti duplum accipere; quod ea intimi doloris significatione ab eo est præstitum, vt inflexus Spado, & Pinpitaum contuens, hoc forte, ait, non falsò contestatur ad legis tuæ instrumentum sacrum pertinere, cum redempturus duplo eius materiam illud petat, statimque gratuito, supplicanti remisit: ac ferri vteumque damna hæc poterant, quæ rei denique pauperis iactura constabant; præ criminosa rabie, & si vlla vquam maximè capitali, perfidiosissimi Spadonis ad sacram Saluatoris de cruce pendentis effigiem, spinis coronati, & plagis cruentati, quæ inter alia cum in eius aspectum incurisset; furore amens, & iactans brachia exclamare, incantamenta, & veneficia in caput Regis comparata! Extraneorum hanc esse artem ad hoc illos Sinatum ingressum ambire, statuendum in iis exemplum, exterminandam illorum memoriam, sibi semper illos fuisse suspectos; & quasi teneret manifestè reos capitibus regij, vociferari, manus complodere, nec vllas depulsiõni aures dare. Hanc esse imaginem Redemptoris pro salute mortalium in crucem suffixi docebat Riccius, quoad poterat ab idololatra, tanti nodus arcani percipi. At insaniebat validius Spado velut ad conflatum, repente mendacium, quo maleficiũ immane, religione velaretur, nunquam se Riccius in tantas coniectum angustias senserat, donec multas eiusdem Crucifixi, fictas, & pietas imagines iisdem è cistis profferret famuli, ex quibus agnoscens hominis vultus esse in summa habiti veneratione, furori mitius indulsit. Sed Patres nihilo mitius suis ad Regis Spadonis literis lacerauit, quo factum postea, vt metu illius opem iis præbere aude: et nemo. Quare illam à Deo, à quo vno spes erat, precibus supplicibus, votisque flagitabant, haud quidem pro Regis gratia vel obtinenda Pechini sedè, sed ne saltè annorum septemdecim parta sudoribus, momento amitterent, quod in manu scelestissimi Spadonis, & potentissimi positum videbatur.

Has inter angustias, & excubias militum, aliquot fluebant hebdomada; imminèbatque annibus priuam gelu, cum Ricciò libuit scribilibus literis tentare animum crudelis semiviri aliqua miseratione, Lincinum alteras ad illum mittit; ad Cunuanlum alteras à quo sibi in pacis beneuolo consilij aliquid exquirebat. Admissum publicè Mathanus tabellarium vix audierat vnde? & à quo missus, cum mille conuictis, & dirà in illum Patremque imprecatione verba illius intercipit; Satellites miserum pugnis, & calcibus contusum extradunt; Ciunuanlus ab eo literas nisi clam non ausus accipere, iussit Patri referre, quod erat ipse met reddendis ad eum literis inferturus. Causam eius pessimo loco esse

fixum

65.
Crucifixus
pro incantamento, &c.

fixum esse Mathano, illum veneficij damnare in Regis vitam comparari; ad hoc vt prima se daret occasio, proritataram Regis indignationem acerbissimo codicillo, euicturumque id saltem vt catenis onustus deportaretur extra regnum; imo quantum poterat augurari grauius aliquid in eum consciturum; se quidem ipsi non posse vlla re, nisi consilio adesse; fugam igitur illi dissimulato habitu suadere, iactura qualibet benè vitam emi. Verum ante discessum ita Crucifixi comminueret iconem, vt ne pulueris quidem atomus superesset; id nisi faceret renuntiare se illi amicitiam penitus, suspensionem enim læsæ maiestatis qui nolit purgare, seipsum velle, sibi que amicos perdere; his à Mandarino acrius editis tabellarius Sinenfis, & præcedenti iniuria moestus; auertat, inquit, Dens à Patrum animis tantum nefas; sunt illa de cruce pendentes icones, Christi filij Dei effigies, vitam hominum hac morte redimentis; adorari debent, non conteri; lege ipsius viuimus, extra quam desperanda est animi salus omnis. Ego vna cum Patribus mente, pro illa mortem libenter oppetam. Tantum voti huius ne bono indignus sim! hæc de ore Sinenfis generositas tam sublimis, visa est Mandarino diuinum sapere, solo enim mortis audito nomine inhorrelcunt Sinæ; professusque est postea, magnum quid esse, regnoque ignotum, Deum Patrum, & legem illius, quæ tam altos in vitæ contemptum etiam seruulis, afflaret spiritus; tunc verò ab se iuuenem dimittentis, lenite conatus quæ dixerat de infringendo Crucifixo; à me saltem, ait, Patrem roga, sic absconditum asseruet ne possit ab iis inueniri, qui eius arcanum quod ignorant, interpretatione criminosa in maleficium detorquent. Vtrumque consilium flocci habuit Riccius; fuga vllam animum olebat, & iceleris consciuum, cuius à Mathano insimulabatur. Crucifixi latebræ, causam ab oculis amonebant ob quam volebat intelligi se mortem cupidè excepturam. Scribit de se Pantoia Mathanum cum ærneret, tumultuantem, furentem, rabie percitum, & linguæ ignarus voces non caperet, existimasse extrema omnia imminere, sed exuberasse immensa quadam animi voluptate sensuque pietatis ac præ se Riccium, qui præcipuas illic agebat partes; familiares item, in quibus duo vix tum Cathecumeni pueri, alter annorum haud plus duodecim, quem Leupusius Eunuchus Riccio donarat in Sinenli sermone Pantoix Magistrum; alter nummis ferè quatuor ne Deo periret potius, quam vt nobis seruiret emptus; ambo Sinæ ambo supra quam ex Sinis ætate ac per se natura timidis sperari poterat, incredibili affectu nobilium viuere ac mori quibuscumque tandem conditionibus ardebant. Fructu sanè præclaro institutionis qua F. Sebastianus Fernandes, Sinenfis illos imbuerat, qui & ipse præsentis, vt putabat martyrij fiducia lætus, vehementer doluit se Pechinum mitti, veritúsque tanta occasio ne sibi excideret, quæ sicut ex Riccio num sibi fas foret confestim regredi, si quid certi rescisset de illorum tormentis, aut carcere; seque coram Mathano, Crucifixi seruum & Patrum socium profiteri? Cæterum li-

66.
Sinenfis recens conuersi fides exim.